

2017 m. vasario 14 d., antradienis

P8_TA(2017)0021

Registro kontrolė ir Komisijos ekspertų grupių sudėtis

2017 m. vasario 14 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl registro kontrolės ir Komisijos ekspertų grupių sudėties (2015/2319(INI))

(2018/C 252/06)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 2016 m. gegužės 30 d. Komisijos sprendimą, nustatantį Komisijos ekspertų grupių kūrimo ir veiklos horizontaliąsias taisykles (C(2016)3301),
- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą Komisijai „Komisijos ekspertų grupių veiklos organizavimo taisyklės. Horizontalios taisyklės ir viešasis registras“ (C(2016)3300),
- atsižvelgdamas į Pagrindų susitarimą dėl Europos Parlamento ir Europos Komisijos santykių ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2016 m. balandžio 28 d. rezoliuciją dėl Europos Sąjungos 2014 finansinių metų bendrojo biudžeto įvykdymo patvirtinimo, III skirsnis – Komisija ir vykdomosios įstaigos ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 52 ir 54 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Biudžeto kontrolės komiteto pranešimą ir Teisės reikalų komiteto bei Biudžeto komiteto nuomones (A8-0002/2017),
- A. kadangi EP yra išreiškęs susirūpinimą dėl ankstesnių, 2010 m. lapkričio mėn., Komisijos ekspertų grupių veiklos organizavimo taisyklių veikimo ⁽³⁾; šios taisyklės buvo nustatytos siekiant pradėti taikyti svarbias veiklos naujoves, kad būtų padidintas tarpinstitucinio darbo skaidrumas ir koordinavimas;
- B. kadangi būtent Biudžeto komitetas, atsižvelgdamas į tai, kad tam tikroms ekspertų grupėms trūksta skaidrumo, ir į tai, kad tokių grupių sudėtis nesubalansuota, taip pat atsižvelgdamas į poreikį užtikrinti, kaip ekspertų grupių sudėtyje būtų nustatyta tinkama pusiausvyra ekspertinių žinių ir atstovaujimų pažiūrų aspektais, patvirtino 2011 ir 2014 m. biudžetų rezervus ir parengė prašymus tokias grupes reformuoti, kuriems dar nepritarta;
- C. kadangi atliekant naujausią tyrimą, kurį užsakė minėtas komitetas, nustatyta, kad tam tikroms ekspertų grupėms labai trūksta skaidrumo ir jų sudėtis netolygi ⁽⁴⁾;
- D. kadangi tolygi sudėtis ir skaidrumas yra būtina sąlyga, kad ekspertizė tinkamai atspindėtų reguliavimo veiksmų poreikius, ir siekiant skatinti šios ekspertizės ir reguliavimo veiksmų teisėtumą Europos piliečių akyse;
- E. kadangi Europos ombudsmenas, atlikęs strateginį tyrimą ⁽⁵⁾, pateikė rekomendaciją dėl Komisijos ekspertų grupių sudėties, ypač pabrėždamas poreikį užtikrinti didesnę ekspertų grupių skaidrumą;
- F. kadangi prieš priimdama minėtą sprendimą Komisija bendradarbiavo su Parlamento atstovais ir su Europos ombudsmenu;

⁽¹⁾ OL L 304, 2010 11 20, p. 47.

⁽²⁾ OL L 246, 2016 9 14, p. 27.

⁽³⁾ C(2010)7649, 2010 m. lapkričio 10 d.

⁽⁴⁾ Komisijos ekspertų grupių sudėtis ir ekspertų grupių registro būklė, D teminis skyrius, Biudžeto reikalai, 2015 m.

⁽⁵⁾ OI/6/2014/NF.

2017 m. vasario 14 d., antradienis

G. kadangi Komisija pateikė Parlamentui Komisijos tarnybų darbo dokumentą, kuriuo reaguojama į rekomendacijas, pateikiamas Biudžeto kontrolės komiteto pranešėjo darbo dokumente;

H. kadangi, deja, nepaisant to, nei Komisijos tarnybų darbo dokumente, nei Komisijos sprendime nepateikiama sprendimų dėl visų susirūpinimą keliančių klausimų, kuriuos pareiškė Parlamentas;

1. palankiai vertina 2016 m. gegužės 30 d. Komisijos sprendimą, nustatantį Komisijos ekspertų grupių kūrimo ir veiklos horizontaliąsias taisykles, tačiau apgailestauja, kad, nors daug nevyriausybinių organizacijų išreiškė susidomėjimą, Komisija neorganizavo visapusiškų viešų konsultacijų; pakartoja, kad svarbu atgaivinti įvairias pilietinės visuomenės atstovų ir socialinių partnerių dalyvavimo itin svarbiose srityse, kaip antai skaidrumas ir ES institucijų veikimas, formas;

2. atkreipia dėmesį į tai, kad, priėmus naujas horizontaliąsias taisykles, regis, atsižvelgta į daug susirūpinimą keliančių klausimų, kuriuos Parlamentas iškėlė anksčiau, ypač klausimų, susijusių su poreikiu skelbti viešus kvietimus teikti paraiškas dėl ekspertų grupių narių atrankos ir susijusių su Komisijos ekspertų grupių registro peržiūra, taip pat su sąveikos tarp šio registro, Komisijos ir Parlamento skaidrumo registro ir atitinkamų taisyklių, susijusių su būtinybe vengti interesų konfliktų, visų pirma ekspertų, paskirtų individualiai, atvejais, sukūrimu;

3. pabrėžia, kad sudarant ekspertų grupes ir padedant užtikrinti tinkamą praktinės patirties ir atstovaujamo nuomonių pusiausvyrą bei siekiant gerinti šių grupių veikimą itin svarbu užtikrinti skaidrumą ir tarpinstitucinių veiksmų koordinavimą; taigi palankiai vertina tai, kad atrankos procesas dabar yra viešas; todėl atkreipia dėmesį į tai, kad turi būti aišku, kokios praktinės patirties turi ekspertai ir kokia jų kvalifikacija; laikosi nuomonės, kad per visą atrankos procesą turėtų būti užtikrintas aukštas skaidrumo lygis ir turėtų būti taikomi aiškesni ir glaustesni kriterijai, ypač daug dėmesio skiriant praktinei kandidatų patirčiai, jų akademinėi kvalifikacijai ir galimiems jų interesų konfliktams;

4. teigiamai vertina tai, kad jau sukurtas Komisijos ekspertų grupių registro ir Skaidrumo registro ryšys, taip užtikrinant didesnę skaidrumą;

5. apgailestauja dėl to, kad bandymas vykdyti viešas konsultacijas dėl naujų taisyklių nustatymo buvo nesėkmingas; ragina Komisiją veikti skaidriai ir būti atskaitinga ES piliečiams;

6. primena, kad skaidrumo trūkumas daro neigiamą poveikį ES piliečių pasitikėjimui ES institucijomis; mano, kad vykdant veiksmingą Komisijos ekspertų grupių sistemos reformą, grindžiamą aiškiais skaidrumo ir subalansuotos sudėties principais, bus pagerintas duomenų prieinamumas ir patikimumas, o tai padės padidinti žmonių pasitikėjimą ES;

7. pabrėžia, kad naujosios taisyklės turėtų būti griežtai ir vienodai taikomos visoms ekspertų grupėms, nesvarbu, koks jų pavadinimas (taigi įskaitant specialiąsias, aukšto lygio ar kitas „neilines“ grupes, taip pat oficialias ir neoficialias grupes), kurios nėra sudarytos išskirtinai tik iš valstybių narių atstovų arba kurioms netaikomas 1998 m. gegužės 20 d. Komisijos sprendimas 98/500/EB dėl sektorių dialogo komitetų, skatinančių socialinių partnerių dialogą Europos lygiu, įkūrimo; pakartoja, kad naujosios taisyklės privalo užtikrinti proporcingą atstovavimą, nes būtų užtikrintas visų suinteresuotųjų subjektų atstovų dalyvavimas;

8. mano, kad Komisija turėtų daryti pažangą siekdama, kad ekspertų grupių sudėtis būtų labiau subalansuota; vis dėlto labai apgailestauja dėl to, kad, siekiant užtikrinti kuo didesnę skaidrumą ir pusiausvyrą, dar nėra aiškiai atskirti ekonominiams ir neekonominiams interesams atstovaujantys subjektai; atsižvelgdamas į tai, pabrėžia, jog reikia, kad Komisija aiškiai nurodytų viešame kvietime teikti paraiškas, kaip ji apibrėžia subalansuotą sudėtį ir kokių interesų atstovavimo ji siekia sudarydama ekspertų grupes; todėl mano, kad svarbu į procesą įtraukti Parlamentą ir Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetą, kad būtų parengta darnesnė to atskyrimo apibrėžtis;

9. ragina Komisiją kuriant naujas ekspertų grupes arba keičiant esamų grupių sudėtį aiškiai paskelbti viešame kvietime teikti paraiškas, kaip ji apibrėžia subalansuotą sudėtį ir kurioms interesų grupėms siekiama atstovauti ir kodėl, taip pat, kai ekspertų grupės sukurtos, pagrįsti visus galimus nukrypimus nuo prieš tai apibrėžtos subalansuotos sudėties;

2017 m. vasario 14 d., antradienis

10. atsižvelgdamas į šias aplinkybes ir į pirmiau minėtos Europos ombudsmeno nuomonės 34–45 dalis, pabrėžia, kad nors Komisija dar nėra oficialiai apibrėžusi savo „tolygumo“ koncepcijos, pastarosios nereikėtų grįsti aritmetiniais skaičiavimais, o greičiau ją reikėtų suprasti kaip rezultatą pastangų užtikrinti, jog ekspertų grupių nariai, kaip komanda, turi būtinų techninių ekspertinių žinių ir atstovauja labai įvairiems požiūriams, kad galėtų įgyvendinti atitinkamos ekspertų grupės įgaliojimus; mano, kad todėl tolygumo koncepcija turėtų būti suprantama kaip susijusi su kiekvieno atskiros ekspertų grupės konkrečiais įgaliojimais; mano, kad ekspertų grupės sudėties tolygumo vertinimo kriterijai turėtų apimti grupės užduotis, reikiamas technines ekspertines žinias, suinteresuotuosius subjektus, kurie greičiausiai patirs atitinkamo klausimo poveikį, suinteresuotųjų subjektų grupių organizaciją ir atitinkamą ekonominių ir neekonominių interesų santykį;

11. ragina Komisiją nedelsiant ištirti, ar reikia nustatyti naują skundų teikimo mechanizmą tam atvejui, jei suinteresuotieji subjektai ginčija subalansuotos sudėties apibrėžtį, arba ar dabartinė tvarka yra tinkama; ragina Parlamentą dalyvauti taikant šį kontrolės mechanizmą;

12. primena, kad praeityje Komisija ne visada galėjo rasti pakankamai ekspertų, galinčių atstovauti MVĮ, vartotojams, profesinėms sąjungoms ar kitoms visuotinio viešojo intereso organizacijoms, ir kad to priežastis dažnai buvo sąnaudos, susijusios arba su pasiimamomis atostogomis, arba, MVĮ atveju, su pavaduojančių darbuotojų radimu laikotarpiui, kurį ekspertai praleistų ekspertų grupėse (toliau šios sąnaudos vadinamos alternatyviosiomis sąnaudomis);

13. todėl prašo Komisijos ištirti būdus, kaip būtų galima palengvinti ir paskatinti nepakankamai atstovaujama organizacijų ar socialinių grupių dalyvavimą ekspertų grupėse, įvertinant, be kita ko, savo nuostatas dėl veiksmingo ir teisingo išlaidų kompensavimo, įskaitant galimus būdus kompensuoti išlaidas, susijusias su visomis tokiomis alternatyviosiomis sąnaudomis, tuo pačiu metu tinkamai laikantis proporcingumo principo;

14. prašo Komisijos įvertinti išmokų sistemas, kurių taikant remiamos nepakankamai atstovaujamos grupės, kad jos įgytų ekspertinių žinių, kurių reikia siekiant visapusiškai veiksmingai dalyvauti ekspertų grupių veikloje, sukūrimą;

15. ragina Komisiją sudaryti galimybes Europos nevyriausybinėms organizacijoms, kad ekspertų grupėse joms atstovautų atstovai iš jų atitinkamų nacionalinių organizacijų, kai jiems suteikti aiškūs Europos lygmens organizacijų įgaliojimai;

16. ragina Komisiją užtikrinti, kad, net jei, nepaisant specialių susitarimų, vis dar neįmanoma rasti pakankamai ekspertų, atstovaujančių visiems susijusiems suinteresuotiesiems subjektams, atitinkama ekspertų grupė imsis visų tinkamų priemonių, pavyzdžiui, taikys balsų paskirstymo procedūras, siekdama užtikrinti, kad šių ekspertų grupių galutinės ataskaitos veiksmingai atstovautų visoms susijusioms interesų grupėms išlaikant pusiausvyrą;

17. primena, kad ir Parlamentas, ir Europos ombudsmenas rekomendavo Komisijai viešai paskelbti ekspertų grupių darbotvarkes, aiškinamuosius dokumentus, posėdžių protokolus ir svarstymus, nebent kvalifikuota šių grupių narių dauguma nuspręstų, kad konkretus posėdis ar posėdžio dalis turėtų būti slapti, ir apgailestauja, kad Komisija atkakliai toliau laikosi sistemos, pagal kurią posėdžiai lieka slapti, nebent paprasta ekspertų grupių narių dauguma nusprendžia, kad svarstymai turi būti vieši; mano, kad nepaprastai svarbu užtikrinti kuo didesnę skaidrumą, ir ragina Komisiją sudaryti sąlygas posėdžius ir protokolus skelbti viešai;

18. pabrėžia, kad naudotojams turi būti suteikta galimybė susipažinti su įvairiausiais dokumentais (darbotvarkėmis, susijusiais dokumentais, įvairiomis ataskaitomis) siekiant užtikrinti, kad suinteresuotieji subjektai galėtų vykdyti veiksmingą stebėseną; be to, laikosi nuomonės, kad ekspertų grupių registro interneto svetainė (atskira svetainė arba saitai į kitas atitinkamas svetaines) turėtų būti viena iš priemonių arba mechanizmų, naudojamų siekiant gauti nuolat atnaujinamą informaciją apie naujausius politikos įvykius, taip užtikrinant aukšto lygio skaidrumą;

19. ragina Komisiją, pasikonsultavus su suinteresuotaisiais subjektais, įskaitant Parlamentą, nedelsiant parengti specialias gaires, kuriose paaiškinama, kaip ji supranta nuostatą, jog ekspertų grupių posėdžių protokolai turi būti prasmingi ir išsamūs, ypač kai šie posėdžiai nevieši, ir ragina Komisiją šiuo požiūriu užtikrinti kuo didesnę skaidrumą, įskaitant darbotvarkių, aiškinamųjų dokumentų, balsavimo rezultatų ir išsamių posėdžių protokolų, taip pat prieštaraujančių nuomonių, skelbimą, kaip numatyta pagal Europos ombudsmeno rekomendaciją;

2017 m. vasario 14 d., antradienis

20. primena, kad, papildomai prie individualiai paskirtų ekspertų, nariai iš universitetų, mokslinių tyrimų institutų, advokatų kontorų, Europos ir kitų idėjų kalvių ir konsultacijų įmonių taip pat gali turėti interesų konfliktų, ir prašo Komisijos išaiškinti, kaip ji vengia interesų konfliktų šių konkrečios kategorijos ekspertų atvejais;
 21. ragina Komisiją, remiantis turimais gerais pavyzdžiais, užtikrinti, kad visuose generaliniuose direktoratuose būtų sistemingai taikomos geresnės horizontaliosios taisyklės, naudojantis horizontaliųjų taisyklių įgyvendinimo centralizuotos priežiūros priemonėmis, ir nedeleguoti šios funkcijos atskiriems generaliniams direktoratom;
 22. ragina Komisiją visų pirma skirti pakankamai išteklių veiklai, susijusiai su registru, plėtojant novatoriškus ir ypač veiksmingus metodus, kad jis būtų nuolat atnaujinamas, jame nebūtų jokių faktinių klaidų ir (arba) praleidimų ir būtų galima eksportuoti duomenis automatizuotai nuskaitomu formatu;
 23. pažymi, kad Komisija yra nurodžiusi, jog iki 2016 m. pabaigos visi generaliniai direktoratai turės būti įdiegę naująsias Komisijos ekspertų grupių veiklos organizavimo taisykles, ir prašo Komisijos pateikti Parlamentui įgyvendinimo ir vertinimo ataskaitą vėliausiai praėjus metams nuo minėto sprendimo priėmimo, t. y. iki 2017 m. birželio 1 d.; ragina Komisiją užtikrinti, kad vykdant struktūrinį dialogą su Parlamentu pirmasis ataskaitos pristatymas žodžiu galėtų įvykti jau per kitus šešis mėnesius;
 24. taip pat primena, kad Komisija, ruošdama ir rengdama deleguotuosius aktus ir strategines gaires, turi užtikrinti, kad visi dokumentai, įskaitant aktų projektus, būtų tuo pat metu perduodami Parlamentui, Tarybai ir valstybių narių ekspertams, kaip sutarta pagal 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstitucinį susitarimą dėl geresnės teisėkūros;
 25. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.
-